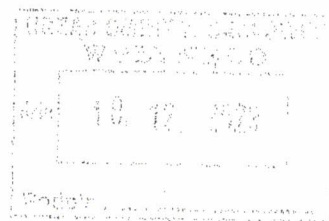

Mjr rez. dr Marek Gaska
22-425 Grabowiec
Ul. Skierbieszowska 86
marek_gaska@poczta.onet.pl

Grabowiec, 18.12.2023 r.

Szanowny Pan
Bartosz Popek
Wójt Gminy Grabowiec
Szanowna Rada Gminy Grabowiec

Petycja

w sprawie organizacji Konferencji, nt. III Rejon AK Grabowiec Obwodu Hrubieszów. Rzeczpospolita Grabowiecka: Instytucja polityczno-prawna czy ideowo-moralna? Ponad czasowa wartość wolnej Rzeczypospolitej Grabowieckiej w świadomości historycznej i społecznej mieszkańców Gminy Grabowiec oraz sąsiednich Gmin. Stan badań i perspektywy badawcze.

Cel petycji:

Petycja w związku z 80. rocznicą walk o powstanie (listopad 1943 r. - luty 1944 r.) i obroną Rzeczypospolitej Grabowieckiej - czerwiec 1944 r. postanowiono zorganizować ogólnopolską konferencję naukową o treści historycznej odnoszącej się także do współczesności. Duch i idea patriotyczna, wolnościowa Rzeczypospolitej Grabowieckiej w świadomości historycznej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców Gminy Grabowiec oraz sąsiednich Gmin. Ponad czasowa wartość instytucji wolnej Rzeczypospolitej Grabowieckiej a idea „karnawału” rolniczej Solidarności na terenie Gmin Grabowiec i okolic.

Przedmiot petycji:

III Rejon AK Grabowiec Obwodu Hrubieszów. Rzeczpospolita Grabowiecka: Instytucja polityczno-prawna czy ideowo-moralna? Ponad czasowa wartość wolnej Rzeczypospolitej Grabowieckiej w świadomości historycznej i społecznej mieszkańców Gminy Grabowiec oraz sąsiednich Gmin. Stan badań i perspektywy badawcze.

Organizatorzy konferencji: Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu, Towarzystwo Wiedzy Obronnej w Zamościu, Wójt Gminy Uchanie, Stowarzyszenie "Instytut Pamięci i Dziedzictwa Kresowego", Związek Piłsudczyków Oddział Zamość, Towarzystwo Przyjaciół Uchań i okolic. Miejsce i czas: Uchanie, luty 2024 r. Gminny Ośrodek Kultury w Uchaniach

Ul. Partyzantów 1, 22-510 Uchanie.

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością pragniemy Państwa zaprosić do współorganizacji interdyscyplinarnej konferencji naukowej, pt. *III Rejon AK Grabowiec Obwodu Hrubieszów. Rzeczpospolita Grabowiecka: Instytucja polityczno-prawna czy ideowo-moralna?* Ponad czasowa wartość wolnej Rzeczypospolitej Grabowieckiej w świadomości historycznej i społecznej mieszkańców Gminy Grabowiec oraz sąsiednich Gmin. *Stan badań i perspektywy badawcze*, w lutym 2024 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Uchaniach.

Organizatorami konferencji są Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu, Towarzystwo Wiedzy Obronnej Oddział w Zamościu, Wójt Gminy Uchanie, Stowarzyszenie "Instytut Pamięci i Dziedzictwa Kresowego", Związek Piłsudczyków Oddział Zamość, Towarzystwo Przyjaciół Uchań i Okolic.

Szanowni Państwo,

po raz pierwszy zorganizowano konferencję naukową pt. *Ruch oporu w Gminach Uchanie i Grabowiec w latach 1939-1950* w kwietniu 2004 r. w GOK w Uchaniach i GOK w Grabowcu. Pokłosiem tej konferencji jest monografia, która ukazała się w 2006 r. pod red. Kazimierza Spaleńca, *Dzieje Uchań 1484-2006*, Uchanie 2006 (drugie wydanie poszerzone i uzupełnione w 2009 r.). Zainteresowania tym tematem zostały pogłębione w złożonych petycjach do organów gminy Grabowiec w latach 2022 i 2023 r.:

- ✓ *Petycja z dnia 12.07. 2022 r. w sprawie podjęcia działań edukacyjnych, informacyjnych, wydawniczych oraz w zakresie prawa miejscowego w celu wypromowania nazwy historycznej Rzeczpospolita Grabowiecka;*
- ✓ *Petycja z dnia 27.03. 2023 r. w sprawie wypromowania nazwy historycznej Rzeczpospolita Grabowiecka;*
- ✓ *Petycja z dnia 11.07. 2022 r. w sprawie ujednolicenia nazwisk, pomordowanych we wrześniu 1939 r. w Grabowcu Górze oficerów i żołnierzy, na tablicy na terenie Mogił Pamięci Narodowej na Cmentarzu Parafialnym w Grabowcu, na tablicy w Kościele Parafialnym i na pomniku w Grabowcu Górze;*
- ✓ *Petycja z dnia 10.02 2022 r. w sprawie wybudowania pomnika w centrum m. Grabowiec, przy tzw. Skwerze zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym i przepisami prawa miejscowego w celu godnego upamiętnienia Dzieci i dorosłych mieszkańców Grabowca i okolic, wysiedlonych w lutym 1943 r. przez Niemców i wspomagających ich nacjonalistów ukraińskich;*
- ✓ *Petycja z dnia 12.04. 2022 r. w sprawie rewitalizacji zabytkowych cmentarzy: rzymsko-katolickiego w Grabowcu, wojennych w Bereściu i na Wolicy w ramach projektu „Zabytkowe cmentarze - ocalamy od zapomnienia” ;*
- ✓ *Petycja z dnia 11.04. 2022 r. w sprawie odnowienia cmentarzy żydowskich na terenie m. Grabowiec Góra oraz upamiętnienia Żydów grabowieckich poprzez działania wymienione w treści petycji;*
- ✓ *Petycja z dnia 16 lipca 2020 r. do Rady Gminy Grabowiec i Wójta z w sprawie wmurowania tablicy pamiątkowej na terenie dawnego folwarku Obłyczyn, (działka nr 35), m. Bereść, gdzie 11 czerwca 1944 r. banderowcy z UPA zamordowali polską*

rodzinę Kozłowskich;

- ✓ ***Pismo do Wójta Gminy Grabowiec z dnia 05.12. 2022 r. w sprawie upamiętnienie „Dzieci Zamojszczyzny” w związku ze zbliżającą się 80.rocznicą wysiedlenia mieszkańców Grabowca i okolic.***

Uzasadnienie petycji

celem obecnie organizowanej konferencji jest wymiana opinii naukowców oraz upublicznienie wspomnień mieszkańców i podjęcie debaty służącej pogłębieniu wiedzy oraz świadomości społecznej na temat mikrohistorii (historii lokalnej) z lat 1939-1951. Szczególne zainteresowanie badawcze wzbudza zbrojny ruch oporu w okresie okupacji niemieckiej i sowieckiej w latach 1939-1951 r. na terenie III Rejonu AK Obwodu Hrubieszów (gminy Grabowiec-Uchanie-Mołodiatycze), postawa mieszkańców w okresie okupacji i losy wysiedlonych mieszkańców z tych gmin. Całościowe spojrzenie na dokonania zbrojnego ruchu oporu i podziemia niepodległościowego, na terenie III Rejonu AK Grabowiec Obwodu Hrubieszów, jest potrzebą wynikającą z zainteresowania mikrohistorią i jej wpływu na tożsamość lokalną społeczeństwa i regionu. Tym samym tematyka będąca przedmiotem konferencji dotyczy wielu dziedzin i dyscyplin naukowych m.in. historycznych, politologicznych, prawnych, społecznych, kulturowych, nauki o obronności i bezpieczeństwie.

Specyfika działalności AK na tym terenie oraz działalność podziemia poakowskiego po sierpniu 1944 r. daje podstawy do tego aby próbować spojrzeć na miejscowy ruch oporu jako na fascynującą i poznawczo-ciekawą mikrohistorię, która ma istotne znaczenie dla tożsamości tych gmin. W historiografii Polski, historiografii centralnej powszechnie uważało się, że Zamojszczyzna okresu II wojny światowej kojarzy się tylko z wysiedleniem ludności, „dziećmi Zamojszczyzny” i martyrologią wsi polskiej. Taka interpretacja obowiązywała w historiografii PRL. Tak narracja została przyjęta także po 1990 r. W świetle obecnego stanu badań możemy stwierdzić, że historia Zamojszczyzny, w tym gmin Grabowiec-Uchanie-Mołodiatyczne, z okresu II wojny światowej i okresu powojennego, to także wyczyn zbrojny AK i podziemia poakowskiego. To także wspaniała postawa patriotyczna miejscowego społeczeństwa, które wykazało się patriotyzmem, niesamowitą lojalnością wobec państwa podziemnego, mimo represji okupanta niemieckiego i inwigilacji ze strony miejscowych policjantów ukraińskich.

Istotne znaczenie poznawcze będzie miało także pokazanie postawy społeczeństwa po 1944 r. Wedle wstępnej hipotezy można tutaj zasygnalizować, co najmniej trzy różne zachowania; od jawnej współpracy miejscowych komunistów z Sowietami, po neutralną akceptację przez mieszkańców polityczno-społecznej rzeczywistości oraz współpracę agenturalną, która w znacznym stopniu przyczyniła się do likwidacji podziemia niepodległościowego, tzw. żołnierzy wyklętych.

Dość szczególną instytucją i kategorią godną odnotowania w czasie konferencji będzie historia partyzanckiej (wolnej) Rzeczypospolitej Grabowieckiej. Wedle, niestety, nielicznej literatury przedmiotu można stwierdzić, że *Rzeczpospolita Grabowiecka* spełniała warunki określone w przepisach zwyczajowego prawa wojennego. Była rejonem wyzwolonym spod okupacji niemieckiej. W „Rzeczypospolitej Grabowieckiej” stacjonowały oddziały zbrojne AK, które wykonywały zadania militarne, dokonując dywersji na tyłach armii niemieckiej oraz zabezpieczając okoliczną ludność przed grasującymi bojówkami UPA. *Rzeczpospolita*

Grabowiecka była wyróżniającą się częścią struktury Polskiego Państwa Podziemnego, (PPP) ponieważ już pod koniec 1943 r. znajdowała się pod kontrolą władzy podziemnej i jej zbrojnej organizacji AK.

Rzeczpospolita Grabowiecka spełniała misję PPP o jakiej wspominał Władysław Bartoszewski. Unikając definicji, napisał, ogólnie „**o organizmie polityczno-społecznym lat 1939-1945, który nazywamy potocznie państwem podziemnym**” (Wł. Bartoszewski, *Polskie Państwo Podziemne. Zarys problemu*, [w:] *Na drodze do niepodległości*, Paryż 1987, s. 17). Historyk ustroju Wł. Sobociński (*Dzieje rządów narodowych Polski z lat 1863-1864* , „Czasopismo-Prawno-Historyczne” 1981, nr 2, s. 13) pisał, że **PPP to kategoria polityczna nie prawna, występująca w literaturze o ustroju ziem polskich podczas II wojny światowej – a oznacza ośrodki kierownicze zorganizowanego ruchu oporu będące zarazem zawiązkami przyszłego aparatu administracji państwowej**. Zasadniczo nie ma zgody co do jednakowego rozumienia tego pojęcia. Po raz pierwszy w Polsce w 1957 r. można było znaleźć definicję PPP w artykule płk płk Ludwika Muzyczki i Kazimierz Pluty-Czachowskiego, pt. *Prawda i nie Prawda o Armii Krajowej* (Tygodnik Powszechny, Kraków 1957, nr 24). Wedle autorów były trzy naczelną zasady tworzące ideowe fundamenty oporu zainicjowanego przez twórców Armii Krajowej. **Po pierwsze**, nie uznać pogromu 1939 r. za klęskę ostateczną i nie zaprzestać walki, póki wojna trwa. **Pod drugie**, stać na gruncie ciągłości istnienia Państwa Polskiego (mimo okupacji całego Kraju) (...). **Po trzecie**, stworzyć siłę fizyczną dla walki z wrogiem w postaci konspiracyjnej organizacji wojskowej (...).

Termin PPP nie był stosowany w historiografii PRL-u. Wydaje się, że nadal wymaga on gruntownych badań historycznych, politologicznych i prawnych, przede wszystkim, na poziomie lokalnym. Termin PPP został, po raz pierwszy, użyty w polskim prawodawstwie 11 września 1998 r., kiedy Sejm RP podjął uchwałę w sprawie ustanowienia dnia 29 września -Dniem Polskiego Państwa Podziemnego (M. P. z 1998 r., nr 30, poz. 414). Określenie Polskie Państwo Podziemne zostało, po raz kolejny, użyte w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1858, z 2021 r., poz. 655). Tak więc termin ten wszedł już na stałe do polskiego systemu prawnego. Posługują się nim także inne akty normatywne, m.in. takie jak: *Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej -Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1882), *Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2529), *Ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o ochronie dziedzictwa narodowego związanego z nazwami obiektów przestrzeni publicznej oraz pomnikami* (Dz. U. z 2022 r., poz. 857).

Dla większości mieszkańców Grabowca i okolic *Rzeczpospolita Grabowiecka* była zwiastunem wyzwolenia, wolności i niepodległości. Było to wstawanie z kolan po okresie okupacji niemieckiej, wysiedleniu i kilkuletniej martyrologii. Natomiast po wkroczeniu wojsk Armii Radzieckiej partyzanci AK *Rzeczpospolitej Grabowieckiej* nadal dawali nadzieję na odzyskanie niepodległości przez Polskę. Stanowili oni nie tylko się militarną ale i moralne wsparcie ludności cywilnej będącej pod rządami nowej okupacji.

Instytucja *Rzeczpospolitej Grabowieckiej* była przykładem zwycięstwa żołnierzy PPP nad system okupacyjnym stworzonym przez Niemców i wspomagających ich Ukraińców. Była także przykładem patriotyzmu miejscowej ludności i jej ideowo-moralnego związku z AK

i PPP. Stosunek do niej ludność cywilna wyrażała w formie ideowo-moralnej a nie przymusu państwowego. Te fakty budzą podziw i należy wykorzystywać je w działalności edukacyjnej młodego pokolenia i wspólnoty samorządowej.

Obszar *Rzeczypospolitej Grabowieckiej*, określany był przez Niemców jako „rejon wielkich band” (Grossbandengebiet). Podjęli oni 12 czerwca 1944 r. wielką akcję przeciwpartyzancką, która trwała do 25 lipca 1944 r. *Wolna Rzeczpospolita Grabowiecka* nie została ponownie opanowana przez Niemców, pomimo rozpoczęcia tej akcji.

Obrona *Rzeczypospolitej Grabowieckiej* przez oddziały AK świadczy o patriotyzmie, umiejętnościach dowódczych oficerów, wyszkoleniu, odwadze i poświęceniu żołnierzy. Z punktu widzenia militarnego był to doskonały manewr polegający na stoczeniu bitwy w pobliskim lesie albo na przedmieściach Grabowca i okolic aby uniknąć strat wśród ludności cywilnej i zminimalizować straty materialne w obiektach cywilnych. To las tzw. Przedni i przedmieścia Grabowca stały się miejscem, gdzie toczyły się bezpośrednie starcia zbrojne z wojskami i żandarmerią niemiecką. Dzięki temu Grabowiec uniknął straszliwej pacyfikacji, jaka dotknęła inne miejscowości na terenie Zamojszczyzny.

Fakt fantastycznej obrony *Rzeczypospolitej Grabowieckiej* przez oddziały AK był celowo pomniejszany a nawet pomijany przez historiografię PRL-u, ówczesną władzę i jej zaplecze ideowopolityczne. Takie było niestety postrzeganie AK i PPP przez władzę komunistyczną. Nie można było wskazywać i gloryfikować wysiłku militarnego AK. Dlatego podnoszono jedynie aspekt martyrologiczny, pomniejszając akcję militarną AK w obronie *Rzeczypospolitej Grabowieckiej*.

Grabowiec w sensie wojskowym w czerwcu i lipcu 1944 r. nie został zniszczony a ludność cywilna nie ucierpiała na tyle, aby można było mówić o pacyfikacji. Byłoby to nieuczciwe w stosunku do innych miejscowości Zamojszczyzny.

Wizja historii przyjęta przez władzę komunistyczną utrwałała się w świadomości rządzących po 1990 r. Natomiast na *Rzeczpospolitą Grabowiecką* i jej obronę patrzeć trzeba, jako na przykład wspaniałego zwycięstwa militarnego nad okupantem niemieckim. Ale także, jako instytucję, która na trwale powinna zafunkcjonować w lokalnej świadomości. To nasza lokalna duma i patriotyczna spuścizna.

Teren powiatu hrubieszowskiego w lipcu 1944 r. po wkroczeniu Armii Czerwonej został podzielony na pięć rejonów konspiracyjnych podziemia niepodległościowego. Rejon III obejmował tak jak w czasie okupacji niemieckiej gminy: Grabowiec, Uchanie, i częściowo Mołodiatycze. A zatem na terenie *Rzeczypospolitej Grabowieckiej* walki o wolną Polskę nie skończyły się w 1944 r. Podziemie akowskie i poakowskie w latach 1944-1951 na tym terenie przeprowadziło wiele akcji zbrojnych. Miały one duży wymiar propagandowy i świadczyły o tym, że *Rzeczpospolita Grabowiecka* nie pogodziła się z narzuconym ustrojem i okupacją sowiecką. Nastawienie antykomunistyczne i niepodległościowe mieszkańców Grabowca i okolic podkreślił także Eugeniusz Wilkowski, działacz opozycji antykomunistycznej i historyk, kiedy stwierdził: *Tu walki o wolną Polskę nie skończyły się w 1944 roku. Podziemie niepodległościowe utrzymywało się do początków lat pięćdziesiątych. Podlegało ono Inspektorowi Zamojskiemu AK. W 1950 r. został on rozbity.* Natomiast pododdział Henryka Kwaśniewskiego, ps. Szum wchodzący w skład Inspektoratu, poważnych strat doznał później, a mianowicie jesienią i zimą 1951 (E. Wilkowski, *Solidarność na terenie gminy Grabowiec w latach 1980-1989*, Arte, Chełm 2012, s. 21).

Marek Jan Chodakiewicz, polski historyk, pracujący na amerykańskich uczelniach, w przedmowie do monografii Mariusza Bechty, pt. *Pogrom czy odwet* (Zysk- i S-ka, Wydawnictwo Poznań 2014, s. 13-15) stwierdza, że archiwa wojewódzkie i powiatowe w Archiwum Akt Nowych zawierają prawdziwe skarby w większości nigdy nieopracowane. Autor pracował nad mikrostudium powiatu Kraśnik-Janów Lubelski. Jak twierdzi, na potrzeby komparystyki przeszukiwał też archiwa innych regionów. Z tej kwerendy wyciągnął następujący wniosek: *tragiczny stan nauki postpeerelowskiej i zapaść intelektualna pod komunizmem wymagają całościowego i ponownego przebadania dosłownie wszelkich aspektów najnowszej historii Polski*. Chodakiewicz postulował więc, że przede wszystkim trzeba zająć się mikrohistorią. W cytowanej przedmowie podkreśla, że prawdziwy historyk zajmuje się poszukiwaniem prawdy, ignoruje utarte schematy i konstrukcje myślowe, weryfikuje i sprawdza wszelkie informacje w alternatywnych źródłach. *U historyka ogarniętego pasją i poszukiwaniem prawdy nie ma miejsca na afirmację plotek i nieprawdziwych wieści* - stwierdza Chodakiewicz. Historyk profesjonalista -dowodzi Chodakiewicz- odrzuca dorobek PRL, ponieważ marksistowska nauka sowiecka cechowała się totalną centralizacją. *Liczyło się tylko centrum-dyktator, politbiuro, partia, kreml, Moskwa*. Wydaje się, że Chodakiewicz ma w zupełności rację kiedy dowodzi, że zasadnicze ograniczenia ideologiczne były powodem, że w komunizmie nie potrafiiono wygenerować żadnego metodologicznego modelu mikrohistorycznego. Centralizacja władzy i totalitaryzm z natury i w wyniku działań władczych oraz tworzonego prawodawstwa niszczył twórczość regionalną, w tym naukową. Badania mikrohistorii było zakazane albo przynajmniej niemile widziane. Trzeba podkreślić, że lokalne doświadczenia badawcze odsłaniają prawdziwy obraz historii. Mikrografie tak niemile widziane przez poprzedni system ale także przez początkowy okres III RP odsłaniają wszelkie subtelności, antypatie i lokalne uwarunkowania. Istotą mikrografii jest to, że zaprzeczają one prymitywnej jednolitej propagandzie komunistycznej a także tworzonej na początku lat 90. XX wieku propagandzie III RP, opartej na tzw. polityce wstydu. Wydaje się, że czas tego przesłania definitywnie minął a mikrohistoria staje się znaczącym przyczynkiem do całościowego badania historii Polski.

W czasie konferencji będziemy próbowali odpowiadać na podstawowe problemy badawcze dotyczące takich zagadnień, jak:

1. Gminy Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze, (Trzeszczany) jako teren szczególnego zainteresowania ZWZ-AK, UPA pod względem operacyjno-wojskowym i kulturowo-historycznym. Analiza stosunków w kontekście społecznym, ekonomicznym i kulturowym.
2. III Rejon AK Grabowiec. Obwodu Hrubieszów. Struktura organizacyjna, stan ilościowy partyzantów w Rejonie i Obwodzie. Uzbrojenie Oddziałów.
3. Niemiecka akcja pacyfikacyjna w 1944 r. Gminie Uchanie i Grabowiec.
4. Historia powstania partyzanckiej (wolnej) Rzeczypospolitej Grabowieckiej i jej wpływ na postawy miejscowego społeczeństwa. Obrona Rzeczypospolitej Grabowieckiej w 1944 r.
5. Wpływ działalności zbrojnej ruchu oporu na politykę represji ze strony okupantów i mniejszości ukraińskiej.
6. Wpływ działalności zbrojnej ruchu oporu na postawy społeczeństwa polskiego w tym rejonie? Czy działalność ruchu oporu była aprobowana przez miejscową

ludność?

7. Atak oddziałów Dywersji Bojowej AK Obwodu Hrubieszów w 1944 r. na zasiedloną Osadę Cieszyn.
8. Struktura władzy okupacyjnej na terenie powiatu hrubieszowskiego. Niemieckie i ukraińskie formacje policyjne i wojskowe na terenie gmin: Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze (Trzeszczany). Ukraińscy i polscy Policjanci w strukturach władzy okupacyjnej.
9. Sowieckie władze okupacyjne wobec polskiego podziemia na terenie powiatu hrubieszowskiego w 1939 r. i w latach 1944-1951.
10. Stosunki polsko-żydowskie w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej. Martyrologia narodu żydowskiego w gminach Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze (Trzeszczany). Postawy polskiego społeczeństwa.
11. Stosunki polsko-ukraińskie w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej. Postawy ludności ukraińskiej w gminach Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze (Trzeszczany). Jej stosunek do okupacji niemieckiej i sowieckiej.
12. Zbrodnie wojenne i ludobójstwa dokonane w Gminach Mołodiatycze, (Trzeszczany) Grabowiec i Uchanie.
13. Atak oddziałów AK Obwodu Hrubieszów na zamieszkałą przez Ukraińców i bojówki UPA ufortyfikowaną militarnie wieś Bereść.
14. Największe bitwy stoczone na terenie gmin Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze w latach 1939-1951:
 - a) przez żołnierzy WP II RP, partyzantów AK i BCh oraz radzieckich przeciwko Niemcom, UPA i samoobronie ukraińskiej;
 - b) bitwy i potyczki stoczone przez podziemie poakowskie z wojskami radzieckimi, LWP i UB.
12. Wybitne postacie zbrojnego ruchu oporu na terenie III. Rejonu AK. Obwodu Hrubieszów.
13. Losy oficerów i żołnierzy AK, BCh na terenie III Rejonu AK. Obwodu Hrubieszów po wkroczeniu armii sowieckiej w 1944 r.
14. Podziemie akowskie i poakowskie na terenie III Rejonu AK. Obwodu Hrubieszów.
15. Straty osobowe i materialne powiatu hrubieszowskiego w latach II wojny światowej ze szczególnym uwzględnieniem gmin Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze (Trzeszczany)
16. Wysiedlenia ludności polskiej z gmin Grabowiec, Uchanie i Mołodiatycze. Straty osobowe. Dzieci Zamojszczyzny.
17. Duch i idea patriotyczna, wolnościowa Rzeczypospolitej Grabowieckiej w świadomości historycznej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców Gminy Grabowiec oraz sąsiednich Gmin.
18. Ponad czasowa wartość instytucji wolnej Rzeczypospolitej Grabowieckiej a idea „karnawału” rolniczej Solidarności na terenie Gmin Grabowiec i sąsiednich.

19. Zabytki i dobra kultury. Miejsca Pamięci Narodowej w gminach Grabowiec, Uchanie, Trzeszczany.

Komitet Organizacyjny zastrzega sobie wybór prelegentów (na podstawie abstraktu lub dostarczonego referatu), którzy wystąpią podczas konferencji. Optymalny czas, jaki organizatorzy przewidują dla wystąpienia prelegenta wynosi 20 min.

Wszystkie referaty złożone do Komitetu Organizacyjnego Konferencji po uzyskaniu pozytywnej recenzji zostaną opublikowane w monografii.

Zainteresowane osoby prosimy o dostarczenie abstraktów wystąpień (referatów) na adres: marek_gaska@poczta.onet.pl w terminie do dnia 20.01. 2024 r.

W czasie konferencji przewidujemy złożenie kwiatów w miejscach Pamięci Narodowej na terenie gmin Grabowiec, Uchanie i Trzeszczany. **Z pozdrowieniami**
Sekretarz konferencji mjr rez. dr Marek Gaska tel. 730 774 572

Szanowna Rada Gminy Grabowiec, Wójt Gminy Grabowiec,

pobocznie pragnę zauważyć, że w związku z koniecznością realizacji niniejszej petycji istnieje potrzeba wykonania przepisów *Ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2529). Jest to obowiązek ustawowy organów Gminy.

Pragnę zasygnalizować, że zgodnie z art. 11b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym działalność organów gminy jest jawna. Ustawodawca wymienia w sposób przykładowy, iż jawność działania obejmuje, m.in. prawo wstępu obywateli na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostęp do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych i protokołów posiedzeń organów gminy oraz komisji rady gminy. Przede wszystkim obywatel ma prawo uzyskiwania pełnych informacji a ograniczenia dostępu mogą wynikać tylko z przepisów zawartych w ustawach.

Szanowna Rada Gminy Grabowiec, Wójt Gminy Grabowiec,

uprzejmie proszę o pozytywne rozpatrzenie petycji zgodnie z *Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach* w możliwie jak najkrótszym terminie oraz *przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego*

Zgodnie z art. 4, ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach proszę o ujawnienie na stronie BIP Gminy Grabowiec przedmiotu i treści petycji, nazwiska i imienia, oraz meila i nr telefonu osoby wnoszącej petycję.

Uprzejmie proszę aby zgromadzona dokumentacja w przedmiotowej sprawie była dostępna i można było z niej skorzystać na podstawie *Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U z 2020 r., poz. 2176). Proszę o podanie terminu udostępnienia przedmiotowej informacji.

Marek Gaska